

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

3^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 3 Απριλίου 2018 με την εξής σύνθεση:
Μιχαήλ Οικονόμου Πρόεδρος, Εμμανουέλα Σωτηρόπουλου-Εισηγήτρια και
Μιχαήλ Σειραδάκης, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 12/3/2018 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό
Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ)-Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ)/
242/13-3-2018 της προσφεύγουσας εταιρείας με την επωνυμία
«.....», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του Δήμου ..... και της με αριθμ. 444/28-2-2018 απόφασης της
Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ....., με την οποία επικυρώθηκε το με αρ.
606/13-2-2018 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών και τεχνικών
προσφορών με το οποίο η Επιτροπή Διενέργεια και αξιολόγησης του
διαγωνισμού γνωμοδότησε την αποδοχή των τεχνικών προσφορών των 1. ....,
2. ...., 3. ...., 4. .... και 5. .... και το με αρ. 712/22-2-2018 πρακτικό
αξιολόγησης οικονομικών προσφορών με το οποίο η Επιτροπή Διενέργειας και
αξιολόγησης του διαγωνισμού, αφού συνέταξε τον πίνακα κατάταξης από την
χαμηλότερη προς την υψηλότερη τιμή, εισηγήθηκε την ανάδειξη της εταιρείας
..... ως προσωρινού αναδόχου.

Της παρεμβαίνουσας κοινοπραξίας με την επωνυμία «.....νομίμως
εκπροσωπούμενης.

Της παρεμβαίνουσας ατομικής επιχείρησης με την επωνυμία «.....»,
νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει να γίνει
αποδεκτή προσφυγή της, να μην γίνουν αποδεκτά τα επανυποβληθέντα εκ των

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

υστέρων ΕΕΕΣ των ..... και ..... της Ένωσης «.....» (προσφορά με α/α 6), να απορριφθούν οι προσφορές: με α/α 2. Ένωση «.....», με α/α 6. Ένωση «.....», με α/α 3. «.....» και με α/α 4. «.....», οι οποίες έχουν σημαντικές και ανεπίτρεπτες ελλείψεις και αποκλίσεις ως προς τα οριζόμενα στην διακήρυξη του διαγωνισμού και τις διατάξεις του ν. 4412/2016, να αποδοθεί στην προσφεύγουσα το συνημμένο καταβληθέν παράβολο, να αναμορφωθεί ανάλογα η 444/28-02-2018 απόφαση απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..... και να ανακηρυχθεί προσωρινός ανάδοχος η προσφεύγουσα καθ' όσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις της διακήρυξης και του νόμου και έχει υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (χαμηλότερη τιμή).

Με την πρώτη παρέμβαση (Αριθμός Κατάθεσης 129/23-3-2018) η παρεμβαίνουσα εταιρεία αιτείται να γίνει δεκτή η ασκηθείσα παρέμβασή της, να απορριφθεί στο σύνολο της η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή και να διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης.

Με την δεύτερη παρέμβαση (Αριθμός Κατάθεσης 137/26-3-2018) η παρεμβαίνουσα εταιρεία αιτείται να απορριφθεί η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή ως προς το σκέλος με το οποίο αιτείται την απόρριψη της προσφοράς της και να διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Εμμανουέλα Σωτηροπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή ο Δήμος ..... με τη με αρ. 60/2017 Διακήρυξη προκήρυξε Ηλεκτρονικό Διεθνή Ανοιχτό Διαγωνισμό για την παροχή της υπηρεσίας «Συντήρηση πάρκων και χώρων πρασίνου», (CPV) : 77300000-3 Υπηρεσίες Φυτοκομίας, με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει της τιμής για το σύνολο των υπηρεσιών, προϋπολογιζόμενης δαπάνης ποσού 1.451.612,88€ πλέον ΦΠΑ με δικαίωμα των διαγωνιζόμενων να υποβάλλουν προσφορά για το σύνολο των εργασιών

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

και όχι τμηματικά, διάρκειας 36 μηνών (από την ανάθεση της σύμβασης) . Η ως άνω Διακήρυξη απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 11-12-2017 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Tenders Electronic Daily (TED) και δημοσιεύτηκε στις 14-12-2017, με κωδικό ..... Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων / ΚΗΜΔΗΣ στις 12/12/2017 λαμβάνοντας ΑΔΑΜ ..... και αυθημερόν καταχωρήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. όπου έλαβε το συστημικό αριθμό ..... Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 15-1-2018 και ώρα 15.00. Ημερομηνία αποσφράγισης των προσφορών ορίστηκε η 19-01-2018, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00 π.μ. έως 11:00 π.μ και των φακέλων «Οικονομικές Προσφορές» η 14-2-2018 ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:00 – 11:30π.μ.. Στον ανωτέρω διαγωνισμό έλαβαν μέρος έξι (6) διαγωνιζόμενοι μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, η οποία υπέβαλε στις 15/01/2018 και ώρα 14:07:22 την υπ' αριθμ. 85239 προσφορά της

2. Επειδή με την υπ' αριθμ. 444/28-2-2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ....., επικυρώθηκε α) το με αρ. 606/13-2-2018 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών και τεχνικών προσφορών της Επιτροπής Διενέργειας και αξιολόγησης του διαγωνισμού απορρίφθηκε η τεχνική προσφορά της εταιρείας με την επωνυμία ..... και έγιναν αποδεκτές οι τεχνικές προσφορών των 1. ...., 2. .... 3. .... 4. .... και 5. ...., οι οποίες προχώρησαν στην επόμενη φάση του διαγωνισμού, ήτοι το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών και β) το με αρ. 712/22-2-2018 πρακτικό αξιολόγησης οικονομικών προσφορών της Επιτροπής Διενέργειας και αξιολόγησης του διαγωνισμού, με το οποίο καταρτίστηκε ο πίνακας κατάταξης των διαγωνιζομένων, από την χαμηλότερη προς την υψηλότερη τιμή και συγκεκριμένα :

α/α	Προσφορές	A/A προσφορές	Σύνολο σε €	ΦΠΑ 24% σε€	Γενικό Σύνολο σε€
1	.....	85820	1.003.360,08	240.806,42	1.244.166,50
2	.....	87010	1.037.256,72	248.941,61	1.286.198,33

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

3	.....	86156	1.120.205,88	268.849,41	1.389.055,29
4	.....	86983	1.172.229,65	281.335,11	1.453.564,76
5	.....	85239	1.222.274,39	293.345,85	1.515.620,24

και εν τέλει η Επιτροπή Διενέργειας και αξιολόγησης του διαγωνισμού, αφού έκρινε ότι η πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει τιμής για το σύνολο των υπηρεσιών ήταν της πρώτης παρεμβαίνουσας κοινοπραξίας με την επωνυμία .....ύψους 1.003.360,08 ευρώ (έναντι 1.222.274,39 ευρώ της προσφεύγουσας εταιρίας η οποία και κατατάχθηκε τελευταία) εισηγήθηκε την ανάδειξη της πρώτης παρεμβαίνουσας ..... ως προσωρινού αναδόχου. Η απόφαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα και τους λοιπούς διαγωνιζόμενους την 2-3-2018 μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού

3. Επειδή με την υπό κρίση Προσφυγή της, η οποία κατετέθη την 12/3/2018 στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) και κοινοποιήθηκε στις 13/3/2018 στην ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και την 14/3/2018 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017 κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους λοιπούς ενδιαφερόμενους με μήνυμα μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, η Προσφεύγουσα στρέφεται κατά της με αριθμ. 444/28-2-2018 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ....., με την οποία επικυρώθηκε το με αρ. 606/13-2-2018 πρακτικό αξιολόγησης δικαιολογητικών και τεχνικών προσφορών με το οποίο η Επιτροπή Διενέργεια και αξιολόγησης του διαγωνισμού γνωμοδότησε την αποδοχή των τεχνικών προσφορών των 1. ....2. .... 3. .... 4. ....και 5. .... και το με αρ. 712/22-2-2018 πρακτικό αξιολόγησης οικονομικών προσφορών με το οποίο η Επιτροπή Διενέργειας και αξιολόγησης του διαγωνισμού, αφού συνέταξε τον πίνακα κατάταξης από την χαμηλότερη προς την υψηλότερη τιμή, εισηγήθηκε την ανάδειξη της εταιρείας ..... ως προσωρινού αναδόχου.

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

4. Επειδή για την άσκηση της ανωτέρω Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, με κωδικό 195635264958 0510 0011 σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 363 του Ν. 4412/2016 ποσού επτά χιλιάδων διακοσίων πενήντα οχτώ ευρώ και έξι λεπτών (7.258,06 €)

5. Επειδή η Προσφυγή έχει ασκηθεί με χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

6. Επειδή ο επίδικος διαγωνισμός, εμπίπτει ενόψει του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016.

7. Επειδή η Α.Ε.Π.Π. είναι αρμόδια βάσει συνολικού ποσού της Διακήρυξης του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017 και του άρθρου 345 παρ. 1 του Ν. 4412/2016.

8. Επειδή η Α.Ε.Π.Π. είναι και κατά χρόνο αρμόδια, όπως προκύπτει από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 περ. γ), 38 παρ. 7, 61 παρ. 1, 66 παρ. 1, 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, εφόσον η διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε σε χρόνο μεταγενέστερο από την 26η Ιουνίου 2017.

9. Επειδή η Προσφυγή έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ) του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. γ) του Ν. 4412/2016.

10. Επειδή η Προσφεύγουσα με προφανές έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση Προδικαστική της Προσφυγή ως συμμετέχουσα στον επίδικο διαγωνισμό υποβάλλοντας τη με αρ. 85239 προσφορά της, της οποίας η προσφορά έχει γίνει αποδεκτή με την προσβαλλόμενη πράξη, που εύλογα επιδιώκει την ακύρωση της προσβαλλόμενης ως προς την απόρριψη των προσφορών των λοιπών πέντε (5) συνδιαγωνιζόμενων εταιρειών, η οποία, όπως ισχυρίζεται, είναι εσφαλμένη και την ανακήρυξη εν τέλει της προσφεύγουσας ως προσωρινής αναδόχου.

11. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, οι παρεμβαίνουσες εταιρείες με την επωνυμία

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

«.....» και «.....» εμπροθέσμως κατέθεσαν στις 22/3/2018 και 24/3/2018 αντίστοιχα στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), τις από 22/3/2018 και 24/3/2018 παρεμβάσεις τους με χρήση του τυποποιημένου εγγράφου, σκοπούν δε στην απόρριψη της υπό κρίση Προσφυγής και στη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλομένης, οι παρεμβαίνουσες δε έχουν προφανές έννομο συμφέρον από την απόρριψη της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής, αφού προδήλως ευνοούνται από την επιβεβαίωση της αποδοχής της προσφοράς τους.

Επομένως , η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή και οι Παρεμβάσεις πρέπει να γίνουν τυπικά δεκτές και να εξεταστούν περαιτέρω κατ' ουσία από το 3ο Κλιμάκιο της Α.Ε.Π.Π.

12. Επειδή η Προσφεύγουσα με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή της αιτείται να μην γίνουν αποδεκτά τα επανυποβληθέντα εκ των υστέρων ΕΕΕΣ των ..... και ..... της Ένωσης «.....» (προσφορά με α/α 6), να απορριφθούν οι προσφορές: με α/α 2. Ένωση «.....», με α/α 6. Ένωση «.....», με α/α 3. «.....» και με α/α 4. «.....», οι οποίες έχουν σημαντικές και ανεπίτρεπτες ελλείψεις και αποκλίσεις ως προς τα οριζόμενα στην διακήρυξη του διαγωνισμού και τις διατάξεις του ν. 4412/2016, να αναμορφωθεί ανάλογα η 444/28-02-2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..... και να ανακηρυχθεί προσωρινός ανάδοχος η προσφεύγουσα καθ' όσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις της διακήρυξης και του νόμου και έχει υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (χαμηλότερη τιμή), αίτημα το οποίο δεν περιλαμβάνεται στις αυστηρά προσδιοριζόμενες από το άρθρο 367 ν. 4412/2016 αρμοδιότητες της ΑΕΠΠ. Εντούτοις συνάγεται ερμηνευτικά ότι το αίτημα της υπό κρίσης προδικαστικής προσφυγής είναι η ακύρωση της με αριθμ. 444/28-2-2018 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ....., κατά το μέρος που έγιναν αποδεκτές οι προσφορές των λοιπών διαγωνιζομένων και να ανακηρυχθεί προσωρινή ανάδοχος η προσφεύγουσα.

13. Επειδή, στον υπό κρίση Διαγωνισμό συμμετέχουν και έχουν υποβάλει προσφορά οι ακόλουθοι οικονομικοί φορείς: 1) ..... με α/α

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

προσφοράς συστήματος 85820, 2) ..... με α/α προσφοράς συστήματος 86156, 3) ..... με α/α προσφοράς συστήματος 86983, 4) ..... με α/α προσφοράς συστήματος 85239, 5) ..... με α/α προσφοράς συστήματος 87010, 6) ..... με α/α προσφοράς συστήματος 84769. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου των τυπικών δικαιολογητικών συμμετοχής, απορρίφθηκε η υπ' αριθμ. 84769 προσφορά και έγιναν δεκτές και προκρίθηκαν στο επόμενο στάδιο αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών οι λοιπές πέντε (5) προσφορές, μεταξύ των οποίων και της προσφεύγουσας. Στις 22-2-2018 έλαβε χώρα η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών των ως άνω διαγωνιζομένων και ακολούθησε η κατάταξη τους. Πρώτη κατετάγη η ....., πρώτη παρεμβαίνουσα, η οποία είχε υποβάλλει προσφορά ύψους 1.003.360,08 €, δεύτερη η ..... η οποία είχε υποβάλλει προσφορά ύψους 1.037.256,72€, τρίτη η ατομική επιχείρηση ....., δεύτερη παρεμβαίνουσα η οποία είχε υποβάλλει προσφορά ύψους 1.120.205,88 €, τέταρτη η ατομική επιχείρηση ..... η οποία είχε υποβάλλει προσφορά ύψους 1.172.229,65€ και τελευταία η προσφεύγουσα η οποία είχε υποβάλλει προσφορά ύψους 1.222.274,39 € .

14. Επειδή η προσφεύγουσα, με την προδικαστική της προσφυγή, προβάλλει αιτιάσεις κατά των τεχνικών προσφορών όλων των συνδιαγωνιζομένων της. Ειδικότερα, ως προς την προσφορά του οικονομικού φορέας - Ένωση «.....» (προσφορά με α/α 6) η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η προσφορά του θα έπρεπε να είχε απορριφθεί διότι «[...]υπέβαλε μεταξύ άλλων σαν δικαιολογητικά συμμετοχής δύο έγγραφα (ΕΕΕΣ .....και ΕΕΕΣ .....) τα οποία δεν φέρουν έγκυρες ψηφιακές υπογραφές σκληρής αποθήκευσης. Η επιτροπή διενέργειας και αξιολόγησης θεώρησε τα ελαττώματα αυτά επουσιώδη κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/16, και κάλεσε τον φορέα να επανυποβάλει τα έγγραφα με έγκυρες ψηφιακές υπογραφές, όπως και έγινε. Στη συνέχεια και μετά την συμπλήρωση αυτή, η προσφορά του φορέα κρίθηκε αποδεκτή. Τα παραπάνω βρίσκονται σε αντίθεση με τα περιεχόμενα της Κατευθυντήριας Οδηγίας 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ (ΑΔΑ: Ψ3ΗΙΟΞΤΒ-Κ3Ε), όπου η Αρχή γνωμοδοτεί επί των οριζομένων στο άρθρο 102 του ν. 4412/16: «...Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις έλλειψης υπογραφής/ών στο ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ δεν είναι δυνατή η προσφυγή στην, κατά τα ανωτέρω, δυνατότητα συμπλήρωσης, καθώς

η έλλειψη υπογραφής στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ η μη νόμιμη/έγκυρη υπογραφή του ισοδυναμεί με μη νόμιμη/έγκυρη υποβολή του» (παρ. 2.3.1, σελ. 9).» Επιπλέον ισχυρίζεται ότι «Το μέρος της Ένωσης «.....» δηλώνει στο ΕΕΕΣ - Μέρος ΙΙ, ότι συμμετέχει στην διαδικασία από κοινού με τους ....., ... και ....., με επικεφαλής του Ομίλου την ..... Παρά ταύτα η εγγυητική επιστολή συμμετοχής που κατατέθηκε στον διαγωνισμό έχει εκδοθεί μόνον υπέρ της «.....», ενώ όφειλε να έχει εκδοθεί προς όλα τα μέλη της Ένωσης, σύμφωνα με την παρ. 2.1.5 της διακήρυξης[...]. Επίσης σε όλα τα κατατεθειμένα ΕΕΕΣ των μελών της Ένωσης έχει παραληφθεί στο Μέρος ΙΙ η ενότητα «ε) Ο οικονομικός φορέας θα είναι, σε θέση να προσκόμισε, βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, φόρων ή να παράσχει πληροφορίες...», με αποτέλεσμα οι συμμετέχοντες να μην δηλώνουν υπευθύνως για την φορολογική και ασφαλιστική τους ενημερότητα, παρ' όλο που σύμφωνα με την παρ. 2.4.3 της διακήρυξης[...]. Άλλωστε είναι αδύνατον η φορολογική και ασφαλιστική τους ενημερότητα να συμπεριλαμβάνεται στα δικαιολογητικά εγγραφής τους σε «επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων» μια και κανένα από τα μέλη της Ένωσης δεν διαθέτει «ενημερότητα πτυχίου», η οποία ως γνωστό, χορηγείται σε επιχειρήσεις του ΜΕΕΠ που είναι εγγεγραμμένες στην 3η τάξη και άνω ενώ άλλωστε «ως- προς τις διαδικασίες συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών κα, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δεν υφίσταται επί του παρόντος εθνικός επίσημος κατάλογος του άρθρου 83 του ν. 4412/2016». Σε κάθε περίπτωση τα ΕΕΕΣ των μελών της Ένωσης είναι ελλιπή ως προς την δήλωση περί της φορολογικής και ασφαλιστικής τους ενημερότητας[...].» Επιπλέον, ως προς την προσφορά του οικονομικού φορέας - της Ένωσης «.....» (προσφορά με α/α 2) η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι θα έπρεπε να απορριφθεί διότι «τα μέλη της διαγωνιζόμενης ένωσης ενώ στα υποβληθέντα ΕΕΕΣ δηλώνουν ότι είναι σε θέση να καλύπτουν την απαίτηση αυτή της διακήρυξης, επισυνάπτουν βεβαιώσεις ότι « η εταιρία .... Βρίσκεται, σε διαδικασία πιστοποίησης. Έχει, υποβάλλει, αίτηση στην EUROCERT για την Πιστοποίηση του Συστήματος Διαχείρισης Ποσότητας σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 150 9001:2015». Εν προκειμένω, από τον συνδυασμό των υποβληθέντων ΕΕΕΣ και των

συνημμένων ως άνω βεβαιώσεων, προκύπτει ότι και τα δύο μέλη της Ένωσης ....., δεν διαθέτουν το ζητούμενο πιστοποιητικό συστήματος διαχείρισης ποιότητας κατά τον χρόνο της υποβολής τικ προσφοράς, παρά πρόκειται σε μελλοντικό χρόνο και πάντως μετά την διενέργεια του διαγωνισμού, να προσπαθήσουν, ενδεχομένως, να πιστοποιηθούν. Θεωρούμε ότι είναι σαφές, ότι η Ένωση .....δεν πληροί της απαιτήσεις του άρθρου 2.2.7 της διακήρυξης και θα έπρεπε ή προσφορά της να απορριφθεί. Περαιτέρω στην «Τεχνική Προσφορά» συστήματος, η ....., στην στήλη «Απάντηση» δεν απαντά καταφατικά (ΝΑΙ) ή αρνητικά (ΟΧΙ), παρά μόνον αντιγράφει το κείμενο της στήλης «Χαρακτηριστικά» και κατά την άποψη μας καθιστά την αποδοχή ή μη της «Τεχνικής Προσφοράς» τουλάχιστον ανεπίτρεπτα ασαφή» Αναφορικά με την προσφορά της ατομικής επιχείρησης της «.....» προσφορά με α/α 3, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι θα έπρεπε να απορριφθεί διότι « Σύμφωνα με το κατατεθειμένο ΕΕΕΣ της «.....», ο διαγωνιζόμενος «στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων», ενώ «δεν προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε τμήμα της σύμβασης σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας». Επιπροσθέτως συνυποβάλλονται Υπεύθυνες Δηλώσεις των α) ..... και β) ..... περί διάθεσης μηχανημάτων έργου / Φορτηγών ΙΧ στην «.....». Παρά ταύτα και σύμφωνα με την «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ 14» της ΕΑΑΔΗΣΥ σελ. 8 «μια υπεύθυνη δήλωση περί διάθεσης πόρων και μέσων προς το διαγωνιζόμενο δε συνιστά επαρκή απόδειξη για την παροχή δάνειας εμπειρίας», ενώ παρακάτω σελ. 10 «οι οικονομικοί φορείς μπορούν να βασίζοντα, στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν αυτοί θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες αιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες» κα, ενώ τέλος σελ. 12 «Δεν δύναται με το ένδυμα του δανεισμού ικανότητας, να εισέλθει στο διαγωνισμό επιχείρηση η οποία δεν θα μπορούσε να συμμετάσχει αυτοτελώς. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η «.....» ναι μεν επικαλείται δάνεια τεχνική ικανότητα (συγκεκριμένα από τους α) ..... και β).....) πλην όμως δεν υπάρχει συγκεκριμένη δέσμευση ως προς ποιες εργασίες ή/και υπηρεσίες θα εκτελέσουν ή διαθέσουν την τεχνική τους ικανότητα και με ποιο συγκεκριμένο και δεσμευτικό τρόπο, πολύ δε περισσότερο όταν αυτές διέπονται από ειδικές διατάξεις, όπως το άρθρο 20 του ν. 4441/2016 και το άρθρο 104 του ν.4472/2017. Σύμφωνα με την «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΑ ΟΔΗΓΙΑ

14» της ΕΑΑΔΗΣΥ, η παραπάνω «δέσμευση» δεν είναι επαρκής, δεν προσδιορίζεται επαρκώς η εργασία/υπηρεσία των «δανειστών» ενώ περεταίρω και εν μέσω των ασαφειών της προσφοράς «Δεν δύναται με το ένδυμα του δανεισμού ,ικανότητας, να εισέλθει στο διαγωνισμό επιχείρηση η οποία δεν θα μπορούσε να συμμετάσχει, αυτοτελώς ...». Τέλος, ως προς την προσφορά της ατομικής επιχείρησης με α/α 4 «.....» η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι «στο κατατεθειμένο ΕΕΕΣ έχει παραληφθεί στο Μέρος ΙΙ η ενότητα «ε) Ο οικονομικός φορέας θα είναι, σε θέση να προσκόμισε, βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, φόρων ή να παράσχει πληροφορίες...», με αποτέλεσμα να μην δηλώνεται υπευθύνως για την φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα, παρ' όλο που σύμφωνα με την παρ. 2.4.3 της διακήρυξης[...]. Άλλωστε είναι αδύνατον η φορολογική και ασφαλιστική τους ενημερότητα να συμπεριλαμβάνεται στα δικαιολογητικά εγγραφής του σε «επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων» μια και δεν διαθέτει «ενημερότητα πτυχίου», η οποία ως γνωστό, χορηγείται σε επιχειρήσεις του ΜΕΕΠ που είναι εγγεγραμμένες στην 3η τάξη και άνω ενώ άλλωστε «ως- προς τις διαδικασίες συμβάσεων προμηθειών, γενικών υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών κα, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, δεν υφίσταται επί του παρόντος εθνικός επίσημος κατάλογος του άρθρου 83 του ν. 4412/2016». [...] Τα προαναφερόμενα ισχύουν ομοίως και για το ΕΕΕΣ της «.....» στις ικανότητες της οποίας στηρίζεται η «.....».

15. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή με τις με αρ. 1217/ 19-3-2018 Απόψεις της προς την ΑΕΠΠ ισχυρίζεται ότι «Όσον αφορά στην με Α/Α του Συστήματος 87010 Προσφορά, της εταιρείας ..... και στο σκέλος της προσφυγής σχετικά με το αίτημα της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης του Διαγωνισμού για την επανυποβολή εγγράφων, βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/16, από την εν λόγω εταιρεία ισχύουν τα έξης: Δεν διαπιστώθηκε έλλειψη υπογραφών στα ήδη υποβληθέντα ΕΕΕΠ του κου ..... και του κου ..... Τα εν λόγω έγγραφα ήταν Ψηφιακά υπογεγραμμένα αλλά ο τρόπος υποβολής τους δεν έδινε τη δυνατότητα ελέγχου των ψηφιακών υπογραφών[...]. Η Επιτροπή Θεωρεί ότι τα παραπάνω δεν έρχονται σε αντίθεση με την Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.[...]όπου η Αρχή γνωμοδοτεί επί των οριζόμενων

στο άρθρο 102 του Ν. 4412: «... Κατ' εξαίρεση, στις περιπτώσεις έλλειψης υπογραφής/ων στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ δεν είναι δυνατή η προσφυγή στην, κατά τα ανωτέρω δυνατότητα συμπλήρωσης, καθώς η έλλειψη υπογραφής στο ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ ή η μη νόμιμη/έγκυρη υπογραφή του ισοδυναμεί με μη νόμιμη/έγκυρη υποβολή του, η δε ως άνω δυνατότητα παροχής διευκρινήσεων ή/και συμπλήρωσης αφορά μόνο σε ήδη υποβληθέντα έγγραφα/δικαιολογητικά» όπως επικαλείται ο προσφεύγων. Σε κάθε περίπτωση η Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. έχει ημερομηνία έκδοσης 13/02/2018 [...] Β) Όσον αφορά στην με Α/Α του Συστήματος 85820 προσφορά της «.....» και συγκεκριμένα της δυνατότητας διάθεσης Προτύπου Διασφάλισης Ποιότητας, από την εν λόγω Κοινοπραξία ισχύουν το εξής: Στο στάδιο της Αξιολόγησης των Δικαιολογητικών και Τεχνικών Προσφορών η Επιτροπή έλεγξε και αξιολόγησε, όπως αναφέρεται και στο από 12-02-2018 Πρακτικό Αξιολόγησης Δικαιολογητικών & Τεχνικών Προσφορών, τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2.4.3 (Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνικών Προσφορών») της υπ' αριθμ.60/2017 Διακήρυξης. Στο συγκεκριμένο στάδιο η Επιτροπή έκρινε αρκετή την καταφατική απάντηση του συμμετέχοντος οικονομικού φορέα στο Μέρος IV (Κριτήριο Επιλογής), Ενότητα Δ (Συστήματα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης) του ΕΕΕΠ. Το Πιστοποιητικό συστήματος διαχείρισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 για εργασίες πρασίνου ως «Πρότυπο διασφάλισης ποιότητας», υποβάλλεται και ελέγχεται στο στάδιο υποβολής των Δικαιολογητικών Κατακύρωσης όπως αναφέρεται στην παράγραφο Β5του άρθρου 2.2.9.2 (Αποδεικτικά μέσα)[...] Όσον αφορά στην Τεχνική Προσφορά Συστήματος της «.....», στη στήλη «απάντηση» έχει γίνει πράγματι αντιγραφή όσων αναγράφονται στη στήλη «χαρακτηριστικά», που είναι και τα ζητούμενα από την υπηρεσία. Η Επιτροπή έκρινε ότι πρόκειται περί ελλιπούς κατανόησης του τρόπου σύνταξης του συγκεκριμένου πεδίου του εντύπου από τον εν λόγω συμμετέχοντα και η επανάληψη των «χαρακτηριστικών» στο πεδίο «απάντηση» εξελήφθη ως κατάφαση (ΝΑΙ).Β2) Όσον αφορά στην με Α/Α του Συστήματος 87010 Προσφορά, «.....»: Η Επιτροπή κατά τον έλεγχο του

ΕΕΕΠ της ..... και συγκεκριμένα στο Μέρος II (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΦΟΡΕΑ), στην ενότητα Α και στο ερώτημα «κατά περίπτωση, επωνυμία του συμμετέχοντος ομίλου» διαπίστωσε ότι έχει αναγραφεί ως επωνυμία συμμετέχοντος ομίλου: «.....». Λαμβάνοντας υπ' όψιν την ως άνω δήλωση περί επωνυμίας του συμμετέχοντος ομίλου, η Επιτροπή έλεγξε την εγγυητική επιστολή που κατατέθηκε, η οποία έχει εκδοθεί πράγματι μόνο υπέρ της εταιρεία ..... και την έκανε αποδεκτή. Διέλαθε της προσοχής της όμως ότι στο Μέρος II (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΦΟΡΕΑ), δηλώνει ότι συμμετέχει στη διαδικασία από κοινού με τους ....., ... και ..... δήλωση που έρχεται σε αντίφαση με την αναγραφόμενη επωνυμία και τη δήλωση στα ΕΕΕΠ των .....και ..... οι οποίοι δηλώνουν απλοί συνεργάτες. Στα ΕΕΕΠ του ίδιου οικονομικό φορέα και των συνεργατών του και όσον αφορά την παράλειψη στο Μέρος II (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΦΟΡΕΑ) της παραγράφου: ε)[...] διαπιστώθηκε πράγματι ότι η ανωτέρω παράγραφος δεν υπάρχει. Επίσης η Επιτροπή μετά από αναζήτηση στο ΜΕΕΠ διαπίστωσε ότι η εταιρεία ..... είναι εγγεγραμμένη στη 2η τάξη οπότε δεν διαθέτει «ενημερότητα πτυχίου» η οποία προϋποθέτει την προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας.[...] Παρόλα αυτά η Επιτροπή έλαβε κυρίως υπ' όψιν ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, δεδομένου ότι στο Μέρος III (ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ) και στην ενότητα Β (Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης) ο ανωτέρω οικονομικός φορέας έχει δηλώσει ότι δεν έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Β3) Όσον αφορά στην με Α/Α του Συστήματος 86156 Προσφορά “.....” στο ΕΕΕΠ του συμμετέχοντος, στο Μέρος II (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΦΟΡΕΑ), ενότητα Γ δηλώνει ότι «στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οντοτήτων προκειμένου να ανταποκριθεί...» και πράγματι έχουν υποβληθεί χωριστά έντυπα ΕΕΕΠ, με τις πληροφορίες που απαιτούνται για κάθε μία από τις σχετικές οντότητες (..... & .....), δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τους ενδιαφερόμενους. Επίσης στο ΕΕΕΠ του συμμετέχοντος ..... δηλώνεται ότι ο οικονομικός φορέας δεν

προτίθεται να αναθέσει οποιοδήποτε τμήμα της σύμβασης σε τρίτους υπό τη μορφή υπεργολαβίας. Σε ότι αφορά στον ισχυρισμό του προσφεύγοντος περί δάνειας τεχνικής ικανότητας ότι "...δεν υπάρχει συγκεκριμένη δέσμευση ως προς τις εργασίες /υπηρεσίες που θα εκτελέσουν/διαθέσουν την τεχνική τους ικανότητα καί με ποιό συγκεκριμένο και δεσμευτικό τρόπο, στα ΕΕΕΠ των (..... / .....) δηλώνεται ότι παρέχουν στήριξη ως τρίτοι με την παροχή φορτηγών-ανυψωτικού μηχανήματος και την άδεια χειριστού μηχανημάτων. Σε κάθε περίπτωση η επάρκεια της στήριξης του οικονομικού φορέα καθώς και η μορφή συνεργασίας θα εξεταστεί στο στάδιο της κατακύρωσης και σύμφωνα με την παράγραφο Β9 του άρθρου 22.9.2 της διακήρυξης [...].B4) Όσον αφορά στην με Α/Α του Συστήματος 86983 Προσφορά "....." και την παράλειψη στο ΕΕΕΠ του συμμετέχοντος, στο Μέρος II (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΦΟΡΕΑ) της παραγράφου: « ε)[...] διαπιστώθηκε πράγματι ότι η ανωτέρω παράγραφος δεν υπάρχει. Επίσης ο ..... δηλώνει ότι είναι εγγεγραμμένος στη 1η τάξη ΜΕΕΠ, οπότε δεν διαθέτει «ενημερότητα πτυχίου» η οποία προϋποθέτει την προσκόμιση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας. Η Επιτροπή ωστόσο έλαβε κυρίως υπ' όψιν ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, δεδομένου ότι στο Μέρος III (ΛΟΓΟΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ) και στην ενότητα Β (Λόγοι που σχετίζονται με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης) ο ανωτέρω οικονομικός φορέας έχει δηλώσει ότι δεν έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Τα προαναφερόμενα ισχύουν ομοίως και για το ΕΕΕΠ του .....στις ικανότητες του οποίου στηρίζεται η "....." με τη διαφορά ότι μετά από αναζήτηση στο ΜΕΕΠ διαπιστώθηκε ότι ο ανωτέρω είναι εγγεγραμμένος στη 2η τάξη.»

16. Επειδή η πρώτη παρεμβαίνουσα κοινοπραξία με την επωνυμία «.....», υπεραμύνεται της νομιμότητας της προσβαλλόμενης πράξης ισχυριζόμενη, όσον αφορά την προσφορά της, ότι « Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται κατ' αρχήν ότι και τα δύο μέλη της κοινοπραξίας μας δεν διαθέτουν το ζητούμενο πιστοποιητικό συστήματος διαχείρισης ποιότητας κατά το χρόνο της υποβολής της προσφοράς, παρά πρόκειται σε μελλοντικό χρόνο, μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, να προσπαθήσουν να πιστοποιηθούν. Προσκομίζει

δε προς απόδειξη αυτού του ισχυρισμού της τις βεβαιώσεις που μας χορηγήθηκαν από την «Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ελέγχων και Πιστοποιήσεων Α.Ε.». Ο ισχυρισμός της αντιδίκου, προσφεύγουσας είναι αβάσιμος και σε καμία περίπτωση δεν συνιστά ελάττωμα της προσφοράς μας.[...] Κατά το στάδιο υποβολής των προσφορών είναι μεν απαραίτητο για την επιλογή ο εκάστοτε προσφέρων να συγκεντρώνει όλα τα στοιχεία που η διακήρυξη θέτει ως κριτήρια επιλογής, για την απόδειξη όμως της συνδρομής τους αρκεί κατά το στάδιο αυτό η συμπλήρωση και ανάρτηση στο σύστημα του ΕΕΕΣ. [...] Μετά δε την επιλογή του οικονομικού φορέα ως προσωρινού αναδόχου, αυτός υποχρεούται να προσκομίσει όλα τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, μέσα στα οποία περιλαμβάνεται ρητά και το πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 για εργασίες πρασίνου.[...]Εν προκειμένω, η κοινοπραξία κατέθεσε όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά συμμετοχής για την νόμιμη υποβολή της προσφοράς της στον επίδικο διαγωνισμό. Στο έντυπο ΕΕΕΣ που υπέβαλαν αμφότερα τα μέλη της Κοινοπραξίας, ήτοι η ..... και ο ....., δήλωσαν ότι διαθέτουν την απαιτούμενη πιστοποίηση συμμόρφωσης με τα πιστοποιημένα πρότυπα συστήματα σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και ειδικότερα το πιστοποιητικό ΕΛΟΤ EN ISO 9001 για εργασίες πρασίνου. Η εν λόγω πιστοποίηση χορηγείται με βάση αντικειμενικά κριτήρια κατόπιν ελέγχου από τον αρμόδιο φορέα αν ο υποψήφιος πληροί ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις, ενώ δεν χωρεί καμία υποκειμενική κρίση του φορέα. Τα κριτήρια αυτά διαπιστώθηκε ότι τα πληρούν, τόσο η ..... όσο και ο ..... και ως εκ τούτου και τα δύο μέλη της κοινοπραξίας έλαβαν τη σχετική πιστοποίηση. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν καθυστέρηση παραλαβής του Πιστοποιητικού δεν επιδρά αρνητικά στην συμμετοχή, «όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος....», όπως αναφέρεται και στο και στο αρ. 82 παρ. 2 του ν. 4412.[...] Ο δεύτερος λόγος της υπό κρίση προσφυγής αφορά το τυπικό μέρος συμπλήρωσης ηλεκτρονικού εντύπου υποβολής της «Τεχνικής Προσφοράς» την οποία ο προσφεύγων θεωρεί εσφαλμένη διότι στην στήλη «Απάντηση» δεν απαντήσαμε απλά με την λέξη (ΝΑΙ). Όλως αυθαιρέτως και αβασίμως ο προσφεύγων καταλήγει στο

συμπέρασμα ότι η αντιγραφή στη στήλη «Απάντηση» ολόκληρου του κειμένου της στήλης «Χαρακτηριστικά», αντί της μονολεκτικής καταφατικής απάντησης, συνιστά ασαφή απάντηση και επηρεάζει το κύρος της Τεχνικής μας Προσφοράς αφού δεν προκύπτει αν την αποδεχόμαστε ή όχι. [...]Είναι φανερό ότι ο αντίδικος παρορά το γεγονός ότι από κανένα άρθρο ή παράρτημα της Διακήρυξης δεν προκύπτει υποχρέωση συμπλήρωσης του αντίστοιχου πεδίου με συγκεκριμένη απάντηση μας (ΝΑΙ/ΟΧΙ), αρκεί από την δοθείσα απάντηση να προκύπτει η αποδοχή των χαρακτηριστικών της προσφοράς αυτής. Η ..... με την αντιγραφή ολόκληρου του κειμένου της πρώτης στήλης της ηλεκτρονικής φόρμας της τεχνικής προσφοράς στην στήλη απάντηση δηλώνει πληρέστερα και σαφέστερα την αποδοχή των όρων και των προϋποθέσεων αυτής, καθώς και την διάθεσή της να ανταποκριθεί και να εκτελέσει κάθε εργασία σύμφωνα με την τεχνική περιγραφή του έργου.[...]

17. Επειδή η δεύτερη παρεμβαίνουσα ατομική επιχείρηση με την επωνυμία «.....», υπεραμύνεται της νομιμότητας της προσβαλλόμενης πράξης ισχυριζόμενη, όσον αφορά την προσφορά της, ότι «Η προσφεύγουσα ένωση επικαλείται την Κατευθυντήρια Οδηγία αρ. 14 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., και ειδικότερα τμήμα της που αφορά την ερμηνεία του αρ. 78 παρ. 1 του ν. 4412/16, παραθέτοντας τη διατύπωση «οι οικονομικοί φορείς μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν αυτοί θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες», παραλείποντας ωστόσο το υπόλοιπο της παραγράφου, το οποίο ορίζει με σαφήνεια ότι η ανωτέρω πρόβλεψη αφορά ειδικά «...τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία...». Η δε ως άνω περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/16 ορίζει ως σχετικό αποδεικτικό στοιχείο των τεχνικών ικανοτήτων την «αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αξιολογούνται ως κριτήριο ανάθεσης». Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι η στήριξη σε τρίτους οικονομικούς φορείς αποκλειστικά ως προς τη διάθεση

τεχνικού εξοπλισμού δεν εμπίπτει στις παραπάνω διατάξεις, και, επομένως, η επικαλούμενη από εμένα στην προσφορά μου στήριξη σε ικανότητες τρίτων φορέων, δεν προϋποθέτει επ' ουδενί οι φορείς αυτοί να εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Όπως είναι με σαφήνεια διατυπωμένο στα έγγραφα/δικαιολογητικά που απαρτίζουν το φάκελο της προσφοράς μου, οι δύο εμπλεκόμενοι τρίτοι οικονομικοί φορείς (με επωνυμίες «.....» και «.....» αντίστοιχα), μου παρέχουν στήριξη για την κάλυψη των ποιοτικών κριτηρίων επιλογής με τεχνικές τους ικανότητες που αφορούν αποκλειστικά τεχνικό εξοπλισμό ιδιοκτησίας τους, τον οποίο και έχουν συμφωνήσει να μου διαθέσουν. Ως προκαταρκτική δε απόδειξη της δέσμευσής τους αυτής, υποβάλουν αμφότεροι ΕΕΕΣ στα οποία περιγράφεται επακριβώς η φύση και το είδος της στήριξης που μου παρέχουν, συμφώνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη του διαγωνισμού και το νόμο (κανόνας της προαπόδειξης κατά το ν. 4412/16). Τα σχετικά αποδεικτικά μέσα ορίζονται από τη διακήρυξη του διαγωνισμού (παρ. 2.2.9.2, τμήμα Β.9, «...σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών...»), και ζητείται η υποβολή τους από τον προσφέροντα στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση (παρ. 3.2) και όχι σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας. [...]

18. Επειδή στο άρθρο 346 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

19. Επειδή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 367 του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Η ΑΕΠΠ αποφαινεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, σε περίπτωση παρέμβασης, των

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

ισχυρισμών του παρεμβαίνοντος και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της... 2. Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια ...» και η διάταξη αυτή επαναλαμβάνεται και στο άρθρο 18 του Π.Δ 39/2017.

20. Επειδή στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του ν. 4412/2016 (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...] Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων».[...]

21. Επειδή στο άρθρο 72 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Εγγυήσεις» αναφέρεται ρητώς ότι : «1. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα είδη εγγυήσεων: α) «Εγγύηση συμμετοχής» , [...]4. Οι εγγυήσεις του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται (ή τον κύριο του έργου ή τον φορέα κατασκευής στις περιπτώσεις δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών), δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση, ζ) [...]»

22. Επειδή στο άρθρο 75 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Κριτήρια επιλογής» (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) αναφέρεται ρητώς ότι : «1. Τα

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.[...] 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. [...]».

23. Επειδή το άρθρο 78 του ν. 4412/2016 «Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων (άρθρο 63 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζει ότι «1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 75 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στην παρ. 4 του άρθρου 75, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, κατά περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στην περίπτωση στ' του Μέρους ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' ή με την σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι οικονομικοί φορείς, μπορούν ωστόσο να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν οι τελευταίοι θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Αν ο οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό. Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα

άρθρα 79, 80 και 81, αν οι φορείς, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί ο οικονομικός φορέας, πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής και εάν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 73 και 74[...]

24. Επειδή στο άρθρο 79 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του ν. 4412/2016 ορίζεται: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 84.[...] 3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.[...]

25. Επειδή στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/7 Της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016 για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας και ειδικότερα στο «Μέρος II : Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα», «Α: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα», περιλαμβάνεται ειδικό πεδίο προς συμπλήρωση ως εξής: «Τρόπος Συμμετοχής», που αναλύεται στην ερώτηση «ο Οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία προμήθειας από κοινού με άλλους», το οποίο έχει σχετική υποσημείωση /επεξήγηση ως εξής «Ειδικότερα, από κοινού με άλλους ως μέλος ομίλου, κοινοπραξίας.....». Περαιτέρω σε περίπτωση θετικής απάντησης ορίζεται ρητώς « Εάν ναι, μεριμνήστε για την υποβολή ξεχωριστού ΕΕΕΣ από τους άλλους εμπλεκόμενους οικονομικούς φορείς».

26. Επειδή το άρθρο 80 του ν. 4412/2016 με τίτλο «Αποδεικτικά μέσα» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) προβλέπει ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α΄, ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα, πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 82. Όσον αφορά το άρθρο 78, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να στηρίζονται σε οποιοδήποτε κατάλληλο μέσο προκειμένου να αποδείξουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους. 2. [...]3. Για την απόδειξη της απαίτησης της παραγράφου 2 του άρθρου 75, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν πιστοποιητικό/βεβαίωση του οικείου επαγγελματικού μητρώου του Παραρτήματος XI του Προσαρτήματος Α΄, με το οποίο να πιστοποιείται αφενός η εγγραφή τους σε αυτό και το ειδικό επάγγελμά τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα και στα άρθρα 76 και 77, κατά περίπτωση. Για την απόδειξη άσκησης γεωργικού ή κτηνοτροφικού επαγγέλματος, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν σχετική βεβαίωση άσκησης επαγγέλματος, από αρμόδια διοικητική αρχή ή αρχή Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.4. [...]5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. [...]9. Τα αποδεικτικά έγγραφα του παρόντος άρθρου και του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α΄, μπορεί να εξειδικεύονται στις στα πρότυπα έγγραφα σύμβασης που εκδίδει η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53.[...].»

27. Επειδή το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η

οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102. γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102. [.....]»

28. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 93 του ν. 4412/2016, «Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» ορίζεται ότι «Ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει: α) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ του άρθρου 79 και την εγγύηση συμμετοχής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω κατά περίπτωση δικαιολογητικά των περιπτώσεων α΄ και β΄, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση πλην της εγγύησης συμμετοχής.»

29. Επειδή το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 προβλέπει ότι : «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά

στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

30. Επειδή, εξάλλου, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ. ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

31. Επειδή σε συνέχεια των ως άνω, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχή της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους, οπότε τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΡΑΙΚΟΣ, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ, 2017, σελ 195-197).

32. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale Bau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191,

σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). 34. Επειδή περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την υποβολή μη υποβληθέντος δικαιολογητικού και συνακόλουθα την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς(βλ. σχετικές αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

33. Επειδή στο άρθρο 2.1.5 της Διακήρυξης «Εγγυήσεις» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «[...] Οι εγγυήσεις αυτές περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ημερομηνία έκδοσης, β) τον εκδότη, γ) την αναθέτουσα αρχή προς την οποία απευθύνονται, δ) τον αριθμό της εγγύησης, ε) το ποσό που καλύπτει η εγγύηση, στ) την πλήρη επωνυμία, τον Α.Φ.Μ. και τη διεύθυνση του οικονομικού φορέα υπέρ του οποίου εκδίδεται η εγγύηση (στην περίπτωση ένωσης αναγράφονται όλα τα παραπάνω για κάθε μέλος της ένωσης), ζ)[...] και στο άρθρο 2.2.2.1. ορίζεται ότι «Για την έγκυρη συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης της παρούσας σύμβασης, κατατίθεται από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς (προσφέροντες), εγγυητική επιστολή συμμετοχής, που ανέρχεται στο ποσό των είκοσι εννιά χιλιάδων τριάντα δύο ευρώ και είκοσι έξι λεπτών (29.032,26€) για το σύνολο του ενδεικτικού προϋπολογισμού. Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση. »

34. Επειδή στο άρθρο 2.2.6 της Διακήρυξης «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «Όσον αφορά στην τεχνική και

επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται:[...] β) να διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους [...]

35. Επειδή περαιτέρω στο άρθρο 2.2.7 της Διακήρυξης «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται και να ακολουθούν πιστοποιημένα πρότυπα συστήματα σύμφωνα με διεθνή πρότυπα, και ειδικότερα να διαθέτουν το παρακάτω πιστοποιητικό (σύμφωνα με την υπ' αριθ.2/2017 Μελέτη): α) Πιστοποιητικό συστήματος διαχείρισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 για εργασίες πρασίνου [...]

36. Επειδή περαιτέρω στο άρθρο 2.2.8 της Διακήρυξης «Στήριξη στην ικανότητα τρίτων» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι « Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.[...] Όταν οι οικονομικοί φορείς στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων υποχρεούνται να το δηλώσουν εκ των προτέρων στην υπεύθυνη δήλωση.»

37. Επειδή στο άρθρο 2.2.9.1 της Διακήρυξης «Προκαταρκτική απόδειξη κατά την υποβολή προσφορών» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, ως δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα Ι, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ)

2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος»

38. Επειδή στο άρθρο 2.4.2 της Διακήρυξης «Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών Χρόνος και τρόπος υποβολής Προσφορών [Ηλεκτρονική Διαδικασία]» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «2.4.2.1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη (άρθρο 1.5), στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ν.4412/2016, ιδίως άρθρα 36 και 37 και την Υπουργική Απόφαση αριθμ 56902/215/2.6.2017 (Β' 1924) "Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 "Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α.[...] 2.4.2.3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: (α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. (β) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά.[...] Εφόσον οι τεχνικές προδιαγραφές και οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο οικονομικός φορέας επισυνάπτει

ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης (τεχνική και οικονομική προσφορά). 2.4.2.5. Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου pdf. και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν ορατή μη κρυπτογραφημένη ψηφιακή υπογραφή σκληρής αποθήκευσης, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής.»

39. Επειδή στο άρθρο 2.4.3 της Διακήρυξης «Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «2.4.3.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016 Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΕΕΕΣ το οποίο έχει αναρτηθεί, σε μορφή αρχείων τύπου XML και PDF, στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης (Παράρτημα Ι). Το ΕΕΕΣ αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986 (Α΄75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο προμηθευτής πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις :

α. δε βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β. πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ. κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 84. Επισημαίνεται ότι :

α. Πληροφορίες που αφορούν τη σύνταξη, δημοσίευση και υποβολή του ΕΕΕΣ, στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων που διενεργούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, παρέχονται στον ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΕ) 2016/7 της ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 5ης Ιανουαρίου 2016 και στις εξήσηλεκτρονικέςπύλες:<https://ec.europa.eu/growth/toolsdatabases/espd/filter?lang=el>,[27](http://www.promitheus.gov.gr/webcenter/faces/oracle/webcenter/page/s</p></div><div data-bbox=)

copedMD/sd0cb90ef_26cf_4703_99d5_1561ceff660f/Page226.aspx?_afrLoop=3486624636403629#%40%3F_afrLoop%3D3486624636403629%26_adf.ctrlstate%3Dcoa43tonq_61] Κατά την υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρο 79, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν. [...] Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν το ΕΕΕΣ για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση. και β) την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και τα άρθρα 2.1.5 και 2.2.2 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης. Η εγγυητική επιστολή συμμετοχής προσκομίζεται σε έντυπη μορφή (πρωτότυπο) εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή.

2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το Παράρτημα II της υπ' αριθ. 2/2017 Μελέτης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα[...].Επιπλέον, οι διαγωνιζόμενοι θα πρέπει να δεσμεύονται με υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/86 [...].3. Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία θα δηλώνεται εκ των προτέρων από τον υποψήφιο ότι θα στηριχτεί στις ικανότητες τρίτων και συγκεκριμένα το επίπεδο της στήριξης (τεχνικός εξοπλισμός, οχήματα κ.α) για τις οποίες στη συνέχεια θα προσκομιστούν τα απαιτούμενα σε περίπτωση κατακύρωσης δικαιολογητικά[...].Στις υπεύθυνες δηλώσεις ψηφιακά υπογεγραμμένες δεν χρειάζεται βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής και φέρουν ημερομηνία σύνταξης εντός του χρονικού διαστήματος από την ημερομηνία ανάρτησης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών.»

40. Επειδή στο άρθρο 2.4.6 της διακήρυξης με τίτλο «Λόγοι απόρριψης προσφορών» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «*Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσης διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016,[...] θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης».*

41. Επειδή, στο άρθρο 3.2 «Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης- Δικαιολογητικά κατακύρωσης » ορίζεται ότι «*Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας, δέκα (10) ημερών 100 από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α΄ 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων*

αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. Τα εν λόγω δικαιολογητικά, υποβάλλονται από τον προσφέροντα (“προσωρινό ανάδοχο”), ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος, σε μορφή αρχείων pdf και προσκομίζονται κατά περίπτωση από αυτόν εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών υποβολής τους. Όταν υπογράφονται από τον ίδιο φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή.[...]» και στο άρθρο 2.2.9.2 της Διακήρυξης «Αποδεικτικά μέσα» ορίζεται μεταξύ άλλων ότι «Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/201660. Στην περίπτωση που προσφέρων οικονομικός φορέας ή ένωση αυτών στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 της παρούσας, οι φορείς στην ικανότητα των οποίων στηρίζεται υποχρεούνται στην υποβολή των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας και ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής κατά περίπτωση (παράγραφοι 2.2.4-2.2.8). Επιπλέον σύμφωνα με την υπ’ αριθ. 2/2017 μελέτη ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να προσκομίσει αποδεικτικό της δέσμευσης των φορέων αυτών (ιδιωτικό συμφωνητικό – συμβολαιογραφική πράξη) και να διαθέτουν και να προσκομίσουν το σύνολο των απαιτούμενων από τη διακήρυξη και τους ειδικούς όρους δικαιολογητικών απαραίτητων για την εκτέλεση της σύμβασης.[...] Β.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν τα παρακάτω πιστοποιητικά (σύμφωνα με την υπ’αριθ.2/2017 Μελέτη): α) Πιστοποιητικού Προτύπων Διασφάλισης Ποιότητας του συμμετέχοντος, όπως ορίζεται στον Ν.4412/2016 Άρθρο 82 από διαπιστευμένους οργανισμούς (ΕΣΥΔ), και πιο συγκεκριμένα οι συμμετέχοντες θα πρέπει οι ίδιοι να τηρούν σύστημα διαχείρισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 για εργασίες πρασίνου[...]. Β.8. Οι ενώσεις οικονομικών φορέων που υποβάλλουν κοινή προσφορά, υποβάλλουν τα παραπάνω, κατά περίπτωση

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

δικαιολογητικά, για κάθε οικονομικό φορέα που συμμετέχει στην ένωση, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 4412/2016. Β.9. Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό.»

42. Επειδή η επιτροπή αξιολόγησης των προσφορών με το με αρ. πρωτ. 531/5-2-2018 έγγραφο της με θέμα “ Παροχή διευκρινιστικών στοιχείων επί των Δικαιολογητικών Συμμετοχής -Τεχνικών Προσφορών”, επικαλούμενη το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 και το άρθρου 3.1.1 “Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών” της Διακήρυξης ενημέρωσε την διαγωνιζόμενη εταιρεία .....τα εξής : «κατά τον έλεγχο του φακέλου “Δικαιολογητικών Συμμετοχής –Τεχνικής Προσφοράς” της προσφοράς σας διαπιστώθηκαν τα εξής: 1. Έχετε συμπεριλάβει την Τεχνική Περιγραφή των Προσφερόμενων Εργασιών και τις 6 Υπεύθυνες Δηλώσεις που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 2.4.3.2 της Διακήρυξης, σε ένα αρχείο pdf, το οποίο φέρει μία ψηφιακή υπογραφή. Δεδομένου ότι κάθε μία Υπεύθυνη Δήλωση αποτελεί ξεχωριστό έγγραφο θα πρέπει να τις υποβάλλετε εκ νέου σε μεμονωμένα αρχεία με ψηφιακή υπογραφή στην καθεμία από αυτές. 2. Στα ΕΕΕΠ των συνεργατών σας, και .....και και ....., δεν υπάρχει δυνατότητα έλεγχου των ψηφιακών υπογραφών τους καθώς υποβάλατε σκαναρισμένα έγγραφα. Θα πρέπει να υποβάλλετε νέα αρχεία των ΕΕΕΠ, σε μορφή που να επιτρέπει την πρόσβαση στην ανάγνωση και τον έλεγχο των ψηφιακών υπογραφών (μη σκαναρισμένες). Παρακαλούμε να μας υποβάλλετε τα παραπάνω, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, καθώς θεωρούνται πρόδηλα τυπικά σφάλματα της προσφοράς σας προκειμένου η επιτροπή να προχωρήσει στην περαιτέρω διαδικασία αξιολόγησης.». Το εν λόγω έγγραφο αναρτήθηκε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του διαγωνισμού την 7/2/2018.

43. Επειδή η συνδιαγωνιζόμενη εταιρεία με την ..... στις 7/2/2018 υπέβαλλε τα αιτούμενα από την επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού έγγραφα, ήτοι τα ψηφιακά υπογεγραμμένα ΕΕΕΣ των ..... και και ..... και τις έξι (6) υπεύθυνες δηλώσεις ψηφιακά υπογεγραμμένες, σε συμμόρφωση προς

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

το από 5/2/2018 έγγραφο της επιτροπής και εν τέλει η προσφορά της κρίθηκε τυπικώς δεκτή και εξετάστηκε κατ' ουσία , ως πληρούσα κατ' αρχήν τις νόμιμες προϋποθέσεις και κρίθηκε σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης, έγινε αποδεκτή και η εν λόγω εταιρεία προχώρησε στην επόμενη φάση του διαγωνισμού, ήτοι στο άνοιγμα των οικονομικών προσφορών και κατετάγη τρίτη ως αναλυτικά εκτέθηκαν στη σκέψη 13 της παρούσας.

44. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 της ΥΑ 56902/215/29.05.2017 (Β' 1924/02.06.2017) με θέμα «Τεχνικές Λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)», εφαρμοστέα σε όλες τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής γενικών υπηρεσιών, που εκκινούν μετά τις 02.06.2017, όπως εν προκειμένω, ορίζεται ότι *«Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν μέσω του Συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τους ίδιους υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της παρούσας.»*, στο άρθρο 12 ορίζεται ότι *«1.2.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής...»*.

45. Επειδή, περαιτέρω σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό υπ' αριθμ. 910/2014, ο οποίος εκ της φύσης του είναι γενικής, υποχρεωτικής και άμεσης εφαρμογής ως προς όλα τα στοιχεία του σε όλα τα κράτη – μέλη, ορίζεται στο άρθρο 25, ότι : *«2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή, στο άρθρο 26 ότι : «Μία*

προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων».

46. Επειδή, συνακόλουθα κατά το άρθρο 2 του π.δ. 150/2001 (Α' 125) περί προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές (ΕΕ L 13), «*νοούνται ως: 1. 'ηλεκτρονική υπογραφή': δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας. 2. 'προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή' ή 'ψηφιακή υπογραφή': ηλεκτρονική υπογραφή, που πληροί τους εξής όρους: α) συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος,[...].»*

47. Επειδή, κατά την έννοια των αμέσως παραπάνω διατάξεων, στα πλαίσια διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων μέσω ΕΣΗΔΗΣ, οι οικονομικοί φορείς υποβάλουν το σύνολο των εγγράφων της προσφοράς τους ηλεκτρονικά, μεταξύ των οποίων στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον υποφάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά», τα οποία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 της ΥΑ 56902/215/29.05.2017, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. Για να αποκτήσει όμως το ηλεκτρονικό έγγραφο την ανωτέρω ιδιότητα, θα πρέπει η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή να έχει τεθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ΠΔ 150/2001 (Α' 125) περί προσαρμογής της

εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της οδηγίας 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές (ΕΕ L 13) και να δύναται να επαληθευτεί από τον χρήστη, σύμφωνα με τις ίδιες ως άνω διατάξεις και τις διατάξεις του άρθρου 259 Ν. 4412/2016. Τόσο για την αποτελεσματική θέση της ηλεκτρονικής υπογραφής στα πάσης φύσεως ηλεκτρονικά έγγραφα όσο και για την επαλήθευσή της, αναλυτικές, σαφείς και δωρεάν οδηγίες παρέχει σε όλους τους χρήστες η Αρχή Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου στην ιστοσελίδα της, για την εφαρμογή των οποίων καμία πρόσθετη ή με κόστος για τον χρήστη προϋπόθεση δεν ζητείται, εκτός από την χρήση συνήθων εργαλείων και μεθόδων που ο μέσος χρήστης του αναγκαίου για την παραγωγή ηλεκτρονικών εγγράφων υπολογιστή έχει στην διάθεσή του.

48. Επειδή από τους όρους της οικείας διακήρυξης προκύπτει εξ αντιδιαστολής ότι τα δικαιολογητικά – στοιχεία που έχουν εκδοθεί/συνταχθεί από τον ίδιο τον οικονομικό φορέα (προσφέροντα) φέρουν την ψηφιακή του υπογραφή (βλ. άρθρο 2.4.2.5 της διακήρυξης).

49. Επειδή, η σκαναρισμένη ψηφιακή υπογραφή συνιστά απλό αντίγραφο της ψηφιακής υπογραφής και δεν έχει την ίδια νομική ισχύ με την πρωτότυπη ψηφιακή ή/και την ιδιόχειρη υπογραφή δοθέντος ότι δεν παρέχει τα ίδια αυξημένα εχέγγυα γνησιότητας της. Εξάλλου, από το σύνολο της κείμενης νομοθεσίας καθίσταται σαφές, ότι η ψηφιακή υπογραφή στο πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων στοχεύει στην καθολική αντικατάσταση της φυσικής υπογραφής, παρέχοντας παράλληλα και τα απαιτούμενα εχέγγυα γνησιότητά της, ενώ συνιστά όρο *sine qua non* της παραδεκτής υποβολής του εγγράφου, δεδομένης της υποχρεωτικότητας της ηλεκτρονικής διαδικασίας υποβολής της προσφοράς.

50. Επειδή, άλλωστε, προκύπτει εν γένει από τη διακήρυξη ότι απαιτείται η ψηφιακή υπογραφή σε κάθε διακινούμενο έγγραφο αφενός, διότι η ψηφιακή υπογραφή -κατά τα αναφερόμενα στις σκέψεις 44-47 της παρούσας- συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, αφετέρου η προσήκουσα υπογραφή των στοιχείων και δικαιολογητικών για την συμμετοχή στον διαγωνισμό, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα ΕΕΕΣ και οι υπεύθυνες

δηλώσεις, αποτελεί ουσιώδες στοιχείο αυτών, ώστε η δήλωση να είναι έγκυρη (ΔΕΦΑΘ (Ασφ) 93/2013, ΣΤΕ 2017/2010, ΕΑ ΣΤΕ 234/2010, πρβλ. ΕΑ 736/2009, 938/2007). Με βάση δε τα ειδικότερα προβλεπόμενα στους όρους της διακήρυξης (2.2.9.1, 2.4.2.1, 2.4.2.4, 2.4.2.5, 2.4.3.1 και 2.4.3.2) (σκέψεις 37-40) σε συνδυασμό με την κείμενη νομοθεσία περί σύνταξης και υπογραφής του ΕΕΕΣ και της υπεύθυνης δήλωσης, καθίσταται σαφές πέραν αμφιβολίας, ότι η ως άνω εταιρεία ..... όφειλε να υποβάλλει τις υπεύθυνες δηλώσεις ψηφιακά υπογεγραμμένες μία έκαστη από τον κατά περίπτωση φερόμενο ως συντάξαντα αυτής και υπευθύνως δηλούντα, ως άλλωστε ρητά προβλέπεται και από την διακήρυξη στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 2.4.3.2, στη σελίδα 37 αυτής (σκέψη 39) και τα ΕΕΕΣ ομοίως ψηφιακά υπογεγραμμένα, αναλυτικές δε οδηγίες για την έγκυρη υποβολή τους έχουν αναρτηθεί (βλ. υποσημείωση 58 της οικείας διακήρυξης) στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.eprocurement.gov.gr/webcenter/files/anakinoseis/ees_odigies.pdf.

51. Επειδή εν προκειμένω κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων ερμηνευομένων ενόψει και των αρχών της τυπικότητας, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η συνυποβολή τόσο των υπεύθυνων δηλώσεων όσο και των ΕΕΕΣ ψηφιακά υπογεγραμμένων αποτελεί ουσιώδη τυπική προϋπόθεση συμμετοχής στο διαγωνισμό, παράβαση δε του εν λόγω κανόνα εκ μέρους του συμμετέχοντος στο διαγωνισμό, δηλαδή παράλειψη συνυποβολής με την προσφορά, της δήλωσης αυτής έγκυρα ψηφιακά υπογεγραμμένης καθιστά την υποβληθείσα προσφορά του απαράδεκτη (βλ. Ε.Α. Σ.Τ.Ε. 1319, 668, 422,133/2009).

52. Επειδή, από το σύνολο των ως άνω διατάξεων με σαφήνεια συνάγεται, ότι τα έγγραφα που συντάσσονται και εκδίδονται από τον ίδιο τον οικονομικό φορέα πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού να φέρουν κατά την ηλεκτρονική υποβολή τους την ψηφιακή υπογραφή του ίδιου του οικονομικού φορέα. Σε κάθε περίπτωση στη συγκεκριμένη περίπτωση, σε αντίθεση με τα υποστηριζόμενα από την αναθέτουσα αρχή και, όπως, βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, η μη έγκυρη ψηφιακή υπογραφή, όπως εν προκειμένω η σκαναρισμένη ψηφιακή υπογραφή στα δύο (2) ΕΕΕΣ των ..... και ..... και η

έλλειψη ψηφιακής υπογραφής σε κάθε μία υπεύθυνη δήλωση ισοδυναμεί με μη νόμιμη/έγκυρη υποβολή τους (βλ. και αναλογικά σχετική Κατευθυντήρια Οδηγία 15 της ΕΑΑΔΗΣΥ ως προς το ΤΕΥΔ το οποίο εκπονήθηκε κατ' αντιστοιχία με το ΕΕΕΣ και σχετική Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ με θέμα «Ειδικά θέματα συμπλήρωσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ)») και σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε η επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού, επικαλούμενη το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 να καλέσει την διαγωνιζόμενη εταιρεία να υποβάλλει εκ νέου τα ως άνω ΕΕΕΣ και τις υπεύθυνες δηλώσεις νομίμως ψηφιακά υπογεγραμμένα. Και τούτο διότι η μη έγκυρη ψηφιακή υπογραφή, όπως εν προκειμένω στα ΕΕΕΣ ή η έλλειψη ψηφιακής υπογραφής, όπως εν προκειμένω στις υπεύθυνες δηλώσεις αποτελεί ουσιώδες τυπικό σφάλμα και ισοδυναμεί με μη νόμιμη/έγκυρη υποβολή τους, συνεπαγόμενη αποκλεισμού της υποψηφίας μη δυνάμενη να αναπληρωθεί με παροχή διευκρινήσεων κατ' άρθρο 102 ν. 4412/2016, ως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα και συνακόλουθα η κλήση της αναθέτουσας αρχής προς την ένωση «.....» προς παροχή διευκρινήσεων επί των επίμαχων δηλώσεων στο πλαίσιο του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 δεν ήταν νόμιμη, απορριπτομένου του αντίθετου ισχυρισμού της αναθέτουσας αρχής και η προσφορά της έπρεπε να απορριφθεί. Εξάλλου, σημειωτέον το γεγονός ότι η ως άνω εταιρεία εκτός των δύο (2) ως άνω ΕΕΕΣ, κατέθεσε επιπλέον δύο (2) ΕΕΕΣ και συγκεκριμένα τα ΕΕΕΣ των ..... και ....., τα οποία είναι νόμιμα υπογεγραμμένα, με έγκυρη ψηφιακή υπογραφή, γεγονός που αποδεικνύει ότι ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας τελούσε σε γνώση περί της υποχρέωσης του να υποβάλλει τα ανωτέρω έγγραφα με ψηφιακή υπογραφή.

53. Επειδή η «.....» συμμετέχει στη διαγωνιστική διαδικασία από κοινού με τους ....., ... και ....., σύμφωνα με τη δήλωση της στο υποβαλλόμενο ΕΕΣ και δη στο Μέρος Ι (ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΦΟΡΕΑ) και συνεπώς η προσκομισθείσα εγγυητική επιστολή η οποία έχει εκδοθεί μόνο υπέρ της εταιρείας «.....» ενώ όφειλε να έχει εκδοθεί υπέρ όλων των μελών της Ένωσης, δεν είναι σύμφωνη με τους όρους της επίδικης Διακήρυξης και την νομοθεσία ως έγιναν δεκτά στη σκέψη 21 και 33

της παρούσας, ως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφέρουσα και ομολογεί και η αναθέτουσα με τις προσκομισθείσες απόψεις της και ο λόγος αυτός της προσφυγής κρίνεται βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.

54. Επειδή επιπλέον, σύμφωνα με την ως άνω διακήρυξη στη σελ. 24, άρθρο 2.2.9.1 και σελ 34 άρθρο 2.4.3.2 προβλέπεται ρητώς η υποχρέωση υποβολής μεταξύ άλλων και του προβλεπόμενου από το άρθρο 79 του ν. 4412/2016 ΕΕΕΣ, για την συμπλήρωση του οποίας παρατίθεται στο Παράρτημα Ι της διεπούσης τον διαγωνισμό διακήρυξης, σχετικό Υπόδειγμα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της διακήρυξης. Ο δε συναφώς προβαλλόμενος ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής κατά τον οποίο, *«σε όλα τα κατατεθειμένα ΕΕΕΣ των μελών της Ένωσης έχει παραληφθεί στο Μέρος ΙΙ η ενότητα «ε) Ο οικονομικός φορέας θα είναι, σε θέση να προσκόμισε, βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, φόρων ή να παράσχει πληροφορίες...»*, με αποτέλεσμα οι συμμετέχοντες να μην δηλώνουν υπευθύνως για την φορολογική και ασφαλιστική τους ενημερότητα,[...]» είναι βάσιμος και τούτο διότι στο Παράρτημα Ι της διακήρυξης ορίζεται το υπόδειγμα του ΕΕΕΣ που πρέπει να προσκομίσουν οι διαγωνιζόμενοι και σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, αλλά και τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την Διακήρυξη, ήτοι το υπόδειγμα του ΕΕΕΣ του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, στο οποίο αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικό απαραίτητο για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό ενώ η τυχόν αποδοχή της προσφοράς της Ένωσης *«.....»* παρά τη διαπιστωθείσα , κατά τα ανωτέρω , παράλειψη στα υποβαλλόμενα ΕΕΕΣ, στα οποία έχει πράγματι παραληφθεί στο Μέρος ΙΙ, η ενότητα Ε), θα ερχόταν σε αντίθεση με ρητό σχετικό όρο της διακήρυξης, και κατά συνέπεια με την αρχή της τυπικότητας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς καθώς και την εντεύθεν απορρέουσα αρχή της τήρησης του ενιαίου μέτρου κρίσης μεταξύ των διαγωνιζομένων κατά την αξιολόγηση των προσφορών τους. Συνεπώς ο σχετικός λόγος πρέπει να γίνει δεκτός ως προβάλλεται.

55. Επειδή ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ως προς την προσφορά της ένωσης «.....» ότι δεν διαθέτει το απαιτούμενο πιστοποιητικό συστήματος διαχείρισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 για εργασίες πρασίνου είναι αβάσιμος και τούτο διότι στο άρθρο 2.4.3.1 και 2.4.3.2 της οικείας Διακήρυξης αναφέρονται τα έγγραφα τα οποία οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς είχαν υποχρέωση να υποβάλλουν για την έγκυρη συμμετοχή τους στον υπόψη Διαγωνισμό στα οποία δεν συμπεριλαμβάνεται το εν λόγω πιστοποιητικό συστήματος διαχείρισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 για εργασίες πρασίνου. Από τη σαφή δε διατύπωση του άρθρου 3.2 «Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών κατακύρωσης- Δικαιολογητικά κατακύρωσης» (σελ 40 της διακήρυξης) όπου ορίζεται ότι *«Μετά την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή αποστέλλει σχετική ηλεκτρονική πρόσκληση μέσω του συστήματος στον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), και τον καλεί να υποβάλει εντός προθεσμίας, δέκα (10) ημερών 100 από την κοινοποίηση της σχετικής ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α΄ 74) όλων των δικαιολογητικών που περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.9.2. της παρούσας διακήρυξης, ως αποδεικτικά στοιχεία για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της διακήρυξης, καθώς και για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των παραγράφων 2.2.4 - 2.2.8 αυτής. Τα εν λόγω δικαιολογητικά, υποβάλλονται από τον προσφέροντα (“προσωρινό ανάδοχο”), ηλεκτρονικά μέσω του Συστήματος, σε μορφή αρχείων pdf. και προσκομίζονται κατά περίπτωση από αυτόν εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών υποβολής τους»* συνάγεται ότι, στην περίπτωση αναδείξεως της ένωσης «.....», ως προσωρινού αναδόχου, θα υποχρεωθεί, κατά το εν λόγω στάδιο, να προσκομίσει, μεταξύ άλλων, το πιστοποιητικό συστήματος διαχείρισης ποιότητας ΕΛΟΤ EN ISO 9001 για εργασίες πρασίνου, όπως ζητείται από τη Διακήρυξη, με όλες τις έννομες συνέπειες σε περίπτωση μη προσκόμισης ή μη επαρκούς διευκρίνισής τους (κήρυξη του προσωρινού αναδόχου ως έκπτωτου, κατάπτωση εγγυητικής επιστολής κλπ). Συνεπώς δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη Διακήρυξη (ΣΤΕ 18/2011, 19/2011, 3703/2010, 1616/2008, 254/2008 κλπ)

καθώς ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει. Συνεπώς, η προσφορά της ένωσης «.....» είναι νόμιμη, δεκτών γενομένων των ισχυρισμών της πρώτης παρεμβαίνουσας και απορριπτομένου του αντίθετου ισχυρισμού της προσφεύγουσας.

56. Επειδή περαιτέρω είναι αβάσιμος και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι «στην Τεχνική Προσφορά» συστήματος, η Ένωση ....., στην στήλη «Απάντηση» δεν απαντά καταφατικά (ΝΑΙ) ή αρνητικά (ΟΧΙ), παρά μόνον αντιγράφει το κείμενο της στήλης «Χαρακτηριστικά» και κατά την άποψη μας καθιστά την αποδοχή ή μη της «Τεχνικής Προσφοράς» τουλάχιστον ανεπίτρεπτα ασαφή» και τούτο διότι ως βάσιμα υποστηρίζει η πρώτη παρεμβαίνουσα, από κανέναν όρο της διακήρυξης δεν προκύπτει υποχρέωση συμπλήρωσης του αντίστοιχου πεδίου με συγκεκριμένη απάντηση , ήτοι ΝΑΙ ή ΟΧΙ . Από από τον έλεγχο του συνόλου των εγγράφων που υπέβαλλε ηλεκτρονικά στον υπό κρίση διαγωνισμό η πρώτη παρεμβαίνουσα, προέκυψε ότι συμπεριέλαβε στον φάκελο της προσφοράς το αρχείο με τίτλο ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (Supplier_Quote_150118_Signed) και συμπλήρωσε στη στήλη ΑΠΑΝΤΗΣΗ τις υπηρεσίες που θα προσφέρει και τα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτών συμφώνως με τις απαιτήσεις και τους όρους της οικείας διακήρυξης, παραπέμποντας, όπου απαιτείται σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές της οικείας διακήρυξης και καμία πλημμέλεια δεν προκύπτει ως προς την συμπλήρωση της στήλης ΑΠΑΝΤΗΣΗ, καθόσον με τον τρόπο που η ίδια απάντησε, περιγράφονται πληρέστατα και με απόλυτη σαφήνεια οι ζητούμενες υπηρεσίες και τα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτών και ορθά έγινε δεκτή η προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας, ως βάσιμα υποστηρίζει και η ίδια και ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

57. Επειδή περαιτέρω ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η προσφορά της ατομικής επιχείρησης «.....», δεύτερης παρεμβαίνουσας έπρεπε να απορριφθεί είναι αβάσιμος και τούτο διότι από τα υποβληθέντα ΕΕΕΣ των ..... και ..... προκύπτει ότι παρέχουν στήριξη ως τρίτοι στο διαγωνιζόμενο οικονομικό φορέα με την επωνυμία "....." για την κάλυψη των απαιτούμενων από τη διακήρυξη ποιοτικών κριτηρίων επιλογής με τεχνικές τους ικανότητες

που αφορούν αποκλειστικά τεχνικό εξοπλισμό ιδιοκτησίας τους, περιγράφουν δε επακριβώς τη φύση και το είδος της στήριξης που θα παρέχουν στην ατομική επιχείρηση «.....», συμφώνως με τα οριζόμενα από τη διακήρυξη και το νόμο 4412/2016. Άλλωστε, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία συνάψεως των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, και κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως παντός άλλου, δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού για δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη Διακήρυξη (ΣΤΕ 18/2011, 19/2011, 3703/2010, 1616/2008, 254/2008 κλπ). Συνεπώς, η επάρκεια της στήριξης του οικονομικού φορέα καθώς και η μορφή της συνεργασίας θα εξεταστεί στο στάδιο της κατακύρωσης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 3.2 της διακήρυξης σε συνδυασμό με το άρθρο 2.2.9.2, τμήμα Β9 *«Στην περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με την παράγραφο 2.2.8 για την απόδειξη ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, προσκομίζει, ιδίως, σχετική έγγραφη δέσμευση των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό.»* ότε και θα προσκομιστούν τα απαιτούμενα από τη διακήρυξη δικαιολογητικά. Συνεπώς η προσκόμιση στο παρόν στάδιο των υπευθύνων δηλώσεων των ..... και ..... δεν αντίκειται στο νόμο 4412/2016, στη διακήρυξη ούτε στην Κατευθυντήρια Οδηγία 14 της ΕΑΑΔΗΣΥ, ως αβάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα. Συνεπώς η προσφορά της ατομικής επιχείρησης «.....» είναι νόμιμη και δεν παρουσιάζει αποκλίσεις από τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές της οικείας Διακήρυξης.

58. Επειδή ο προβαλλόμενος ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι η προσφορά της ατομικής επιχείρησης «.....» έχει ελαττώματα διότι *«στο κατατεθειμένο ΕΕΕΣ έχει παραληφθεί στο Μέρος II η ενότητα «ε) Ο οικονομικός φορέας θα είναι, σε θέση να προσκόμισε, βεβαίωση πληρωμής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, φόρων ή να παράσχει πληροφορίες...»*, με αποτέλεσμα οι συμμετέχοντες να μην δηλώνουν υπευθύνως για την φορολογική και ασφαλιστική τους ενημερότητα,[...]» είναι βάσιμος και ισχύουν mutatis mutandis όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω, στη σκέψη 54 και ο σχετικός λόγος της υπό κρίση προσφυγής,

Αριθμός Απόφασης : 253 /2018

σχετικά με το ΕΕΕΣ των «.....» και «.....» πρέπει να γίνει δεκτός ως προβάλλεται.

59. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή και να γίνουν δεκτές οι ασκηθείσες Παρεμβάσεις.

60. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται τις ασκηθείσες παρεμβάσεις.

Ακυρώνει την με αριθμ. πρωτ. 444/28-2-2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου ..... κατά το σκέλος που έγινε δεκτή η με α/α προσφορά συστήματος 87010 του οικονομικού φορέα «...» και η με α/α προσφορά συστήματος 86983 του οικονομικού φορέα «.....».

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του παραβόλου ποσού επτά χιλιάδων διακοσίων πενήντα οχτώ ευρώ και έξι λεπτών (7.258,06 €).

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 3 Απριλίου 2018 και εκδόθηκε αυθημερόν στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Μιχαήλ. Χ. Οικονόμου

Βασιλική Μπάκου